

Februárban, a Bóbita Bábszínház Farsangoló HANGoskodás című rendezvényén a társulat titkos szavazatai alapján az Év Bóbitásának kiosztják a Hang Gábor díjat, melyet idén Aranyosi Szilvia kapott meg. Szilvia hivatalosan a kézműves foglalkozások vezetőjeként tevékenykedik a Bóbitában, azonban az évek során a színházi élet szinte minden szegletébe bepillantott. Élményeiről, tapasztalatairól, illetve a díjjal járó felelősségről és a Bóbita erejéről mesélt lapunknak. (Fotó: Bóbita Bábszínház)

- Mikor érkezted a Bóbitába?

- 2011 márciusában, amikor a Bóbita a Zsolnay Negyedbe költözött. Köszönettel tartozom **Tóth Zoltánnak**

, az Apolló Kulturális Egyesület elnökének, akinek az ajánlására vettek fel a házba. Nézőtéri ügyelőként kezdtem. Pont az iroda költözésének a napján érkeztem, első reggel még a Mária utcába mentem dolgozni, s a Negyedből mentem haza.

- Mi volt az első komoly megmérettetésed?

- Az első igazi megmérettetés az *Aladdin és a bűvös lámpa* című előadás volt, amiben rendezőasszisztensként dolgozhattam

Vas-Zoltán Iván

mellett. Ez egy nagyon izgalmas előadás volt számomra, mert belekóstolhattam a klasszikus

próbaidőszakba. Megtapasztaltam, milyen egy olyan rendező mellett dolgozni, aki a nézőtér közepén ül, és onnan instruál nagy vehemenciával, kezében tartva mindent, mint egy kapitány.

- A Bóbita előtt már szereztél színházi tapasztalatot. Miben mások, miben hasonlítanak a bábszínházi rendezőasszisztensi feladatok az élő színházban tapasztaltakhoz képest?

- Első, meghatározó színházas élményeimet a Dorkó Színpadon szereztem, amit **Papp Zoltán** vezetett a Nevelési Központban. Tagja voltam a Füsti Molnár Éva Szini Stúdiónak, de igazán az Apolló Kulturális Egyesületből indultam. Ott is sokféle szerepkörben kipróbálhattam magam: abban az igazi amatőr társulatban a színháznak minden szegletét megismerhettem, a színpadi játéktól egészen a szervezésig. Több előadásban voltam statiszta, kellékes, rendezőasszisztens, időnként segítettem a technikusunknak az előadások előkészítésében, illetve egyesületi titkárként tevékenykedtem. A Bóbita egy profi színház, azonban szerencsére megőrizte az amatőr, családi jellegét, atmoszféráját. Itt is egy kicsit mindenhez kell érteni, és lényegesen fontos együttműködni. Amikor a társulat tagjai azt látták, hogy van bennem indíttatás, hamar befogadtak és bizalmat kaptam.

A két fajta színház abban más, hogy a báb, mint közvetítő csatorna megjelenik. **ÁLTALA** kell elmondani a történetet, amit színre viszünk. A vele való játék sokkal összetettebb feladatot jelent. A színészekről nagyon megosztott figyelmet és koncentrációt, valamint nagyobb alázatosságot kíván. A rendezőtől pedig nagyobb tudatosságot követel, hogy megtalálja a színész és a báb közötti arányokat, hogy az előbbi segítse, s ne elnyomja a műfaj lelkét. A báb ne eszköz legyen, hanem megelevenedő karakter. Ugyanakkor a báb felerősíti a színház játék jellegét, így hihetetlen dimenziókat képes megnyitni, ami a befogadó számára a rácsodálkozás élményét adja, mint a bűvészet.

Rendezőasszisztensként is több mindenre kell figyelni: nem csak a rendező utasításait és a színpadi mozgásokat kell lejegyzetelni, a javítandó kellékekről, bábokról, ruhákról is folyamatos jegyzéket kell vezetni. Ha egy próba véget ér, vagy ebédszünet következik, a sérült vagy átalakításra szoruló darabokat össze kell gyűjteni, egyeztetni kell a műhellyel, hogy mikorra és hogyan tudják megjavítani azokat. Vagy ha kell az egész várost felkutatni a rendező ötletéhez szükséges tárgyért. A bábszínházban sokkal fontosabb, hogy minden kellék időben a helyére kerüljön. Ehhez adódik hozzá, hogy mostanra a bábszínház elveszítette a kereteit, szinte eltűntek a paravánok, folyton mozgó díszletek váltották fel azokat. Ezért nem csak a mozdulatokat kell rögzíteni, hanem a térbeli szerkezeteket is, amelyek a próbák alatt kialakulnak. Ez azért is fontos, mert gyakran előfordul, hogy több hónapnyi kihagyás után veszünk elő újra egy előadást, és akkor egy vagy két nap alatt lekopott színpadi jelek és rendező segítsége nélkül kell feleleveníteni.

Az első kihívás az "Aladdin és a bűvös lámpa" rendezőasszisztensi feladata volt (Fotó: Bóbita Bábszínház - BublikumFotó)

- Melyek voltak a Bóbitában a kedvenc előadásaid, amikben rendezőasszisztensként működtél közre, és miért?

- A már említett *Aladdin*, *Bagolykisasszony meséje* **Perényi Balázssal**, a *Hüvelyk Matyi* **Halasi Dániellel**

, a

Dzsungelmese

Matta Lóránttal

és a

Torzonborz

-előadások

Schneider Jankóval

. A

Hüvelyk Matyi

és a

Bagolykisasszony

azért, mert egyfajta sötét tónusuk, költői mélységük van, a felsősöknek, gimnazistáknak és a felnőtteknek is fontos mondanivalóval. A

Torzonborz

és folytatása a humora miatt, ami a társulat összmunkája révén született meg. Nagyon tetszett, ahogy a belső poénok is beépültek az előadásba. Az

Aladdint

azért szeretem, mert a már említett klasszikus színházi próbafolyamat során készült, ami néha hiányzik. Azért, mert annak megvannak az idő-és térbeli keretei, tisztábban lehatárolt szerepkörök, ami sokkal jobban segít a színpadi történések rögzítésében és a rendezővel való közös munkában. Kicsit kevesebb futkosással, telefonálgatással jár. Jobban lehetett előre tervezni. Könnyebb volt a műszakkal és a műhellyel egyeztetni, mert reggel úgy jöttem be, hogy tudtam, mi várható aznap. Egy tudatos és erőskezű rendező mellett lényegesen könnyebb

segédkezni.

- Meddig tart egy próbafolyamat?

- Maga a próbafolyamat általában hat hét, az előadás elkészülése viszont egy fél éves időszakot magába ölel, amíg a tervtárgyalástól a bemutatóig eljutunk. Sok előadásba csak az utolsó két-három hétben kerültem be. A kedvenceim között vannak azok, amelyekben az olvasópróbától részt vehettem a munkában.

- A rendezőasszisztensi feladatok azonban nem a hivatalos munkakörödet jelentik a Bóbitában.

- Hivatalosan kézműves foglalkozásvezető vagyok. A kézműves terem az én kis birodalmam. Mivel egy– másfél órás időkeretem van, hogy a gyerekekkel elkészítsünk egy az előadáshoz kapcsolódó bábót, ezért egységcsomagokkal készülök elő a foglalkozásokra. Az alkotás öröme mellett igyekszem egy picike bábos tudást is adni nekik. Közben felépítjük a figurát, apró trükköket, kis műhelytitkokat is megosztok velük. Ha elkészül a báb, és nem nagy létszámú csoportról van szó, szeretek időt szánni arra, hogy megmutassam, hogyan lehet mozgatni azt: milyen kéztartással kell a kesztyűsbábót a kezünkre húzni, milyen kifejező ereje lehet egy apró kis mozdulatnak, hogyan kell megfogni a bunraku bábót, vagy hogyan lehet közösen mozgatni azt. A munkakörömhöz tartozik még, hogy segítsek a bábszínház múzeumában. Közreműködöm a kiállítások rendezésében és bontásában. Időként tárlatokat vezetek.

- Mely bábok népszerűek a gyermekek körében?

- Minden gyerek szereti az állatos figurákat. A szárnyas malacot elsősorban kislányok kérik, mert rózsaszín. Imádják a szélsőséges szereplőket, de azért jó, ha van egy szerethető oldaluk, esendőségük. Például a *Torzonborz* előadások után sokan a rabló bábját szeretnék elkészíteni. Sajnos a címszereplőnek még nincsen egységcsomagja, Vitéz Lackót és Paprika Jancsit viszont lehet nálunk csinálni. Közülük Lackó a népszerűbb, mert egy kicsit esetlenebb, csetlő-botló karakter, akivel a gyerekek jobban tudnak azonosulni. Ha bábtípust nézünk, akkor nagyon szeretik a kesztyűsbábokat és bunraku-szerű, hátsó fejmozgató pálcás kis asztali bábokat.

Cincinárium - "A bűvös lakat" című előadáshoz kapcsolódóan készíthetik a gyerekek

- Hogyan lehet hosszú időn keresztül fenntartani a gyermekek figyelmét? Hogyan lehet rávenni őket, hogy ne fogyjon el a lelkesedésük a bábok elkészítése során?

- A szülő közreműködése nagyon fontos. Ha ott van, és kicsit segít a gyerekének, az a legjobb. Ha nincs ott a szülő, akkor nagyon fontos a feladatok sorrendje. A bábkészítésnél figyelni kell, hogyan épülnek fel az alkatrészek, mit mihez kell illeszteni, hogy ne essen szét, de ha lehet, célszerű a festéssel és a színezéssel kezdeni. Ez egy olyan szintű koncentrátságot ad a gyermeknek azáltal is, hogy tudja, benne van a munkája és elképzelése, amit később könnyebb fenntartani a nehezebb munkafázisoknál is, amikor ki kell venni a kezéből a készülő bábót, hogy egy picit megfúrjuk, megfaragjuk vagy megerősítsük azt.

- Beszéljünk a díjról, amit a társulat titkos szavazatai alapján kaptál! Mit érzel, hogy megkaptad?

- Alig egy hete tudtam meg, az igazgató úr, **Sramó Gábor** szólt, hogy készüljek, fel kell mennem a színpadra. Mit érzek? Mindig nagy megtiszteltetés az a taps, és társulatnak a megbecsülése, ami ott van a szemükben és a mosolyukban. Amit most a díj átvételekor is megkaptam. Néha úgy érzem, hogy a próbafolyamat végén, a premieren, igazán a művészeknek kijáró vastapsot nem szolgáltam meg. Hiszen az előadás oroszlánrészé a színészek vállán nyugszik, ők az előadás motorjai. Az én feladatom csak az, hogy segítsek a rendezőnek és nekik, hogy meglegyenek az eszközeik, ahhoz hogy minél jobban játsszanak és kibontakoztathassák, ami bennük van. Úgy érzem, hogy ezzel a díjjal még egy kis felelősséget kaptam, még egy kis súlyt, ami arra ösztönöz, hogy a munkát tovább folytassam és még nagyobb odafigyeléssel be tudjam bizonyítani, érdemes vagyok rá.

- Konkrétan mi a díj?

- Terényi Gyöngytől, Hang Gábor özvegyétől egy általa készített zöld bőrtáskát kaptam, bordó díszítéssel.

- Milyen feladatok várnak most rád?

- Most a kézműves teremmel kell foglalkoznom. Kezdődik a tavaszi időszak, ilyenkor jönnek az osztálykiránduló és bérletes óvodás, illetve iskolai csoportok. Ezekre az alkalmakra, illetve a hétvégi előadásokhoz kapcsolódó kézműves foglalkozásokra kell felkészülnöm.

- Végezetül kérlek, foglalj össze, hogy miben látod a Bóbita erősségét!

- A Bóbitának a társulat az igazi erőssége: azok a színészek, műszakosok, műhelyesek, akik itt dolgoznak, mert ők adják meg ennek a színháznak az igazi ívét és a zamatát. A színészek értékessége játékosságukban, improvizatív készségükben és összetartásukban rejlik, amelynek köszönhetően lendületes és szerethető előadások születnek, amelyek ugyanakkor mindig tartogatnak meglepetéseket is... A műhelyben egy igazán jó csapat dolgozik, akik képesek a tervezők által papírra vetett bábokat úgy felépíteni, mintha azok a lapról keltek volna fel, és ehhez nem kis tapasztalat kell. A műszakban pedig azt becsülöm, hogy bár sokszor morognak, mégis igyekeznek a legjobb tudásuk szerint napjaink improvizatív játékmódjához alkalmazkodni.